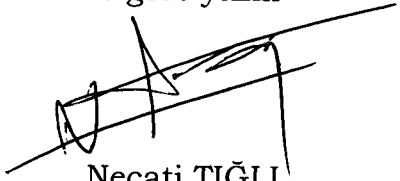

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından Anayasanın 98. ve TBMM içtüzüğü'nün 96. Maddelerine göre yazılı olarak yanıtlandırmasını saygılarımla arz ederim.
24.09.2021

Necati TİĞLİ
Giresun Milletvekili

Doğuş Grubu, Münih-Alman merkezli teknik hizmetler üreten TÜV SÜD, Londra merkezli sermaye şirketi İngiliz Bridgepoint ve inşaat şirketi Akfen'in ortak girişimi olan TÜVTÜRK, ülkemizdeki araç muayene hizmetini 2007 yılından bu yana yürütmektedir.

20 Aralık 1996 tarih ve 96/96/EC sayılı maddelerde tanımlanan AB araç güvenliği yönetmeliğini uygulanmaya karar verilmesinin ardından 2005 yılında kurulan TÜVTÜRK, 20 yıl boyunca ülkemizde araç muayene hizmetini vermeye tek yetkilidir. Daha önce Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından düşük bir ücretle yapılan araç muayene hizmetinin klasik özelleştirme mantığına göre hem rekabet hem hizmet kalitesi hem fiyatların aşağıya çekilmesi açısından özel şirkete devredilmesi mantığı bu şirket ve süreç için gerçekleştirilmemiştir.

Ülkemizde bir kamu hizmetine yönelik yetkinin "özelleştirme" adı altında ve tekel kısıtı dahilinde, bir özel sektör konsorsiyumuna, 20 yıl süreyle tekel hakkı tanınarak "satılması", ilk defa araç muayenesi hizmetiyle gerçekleşmiştir.

Rekabete açık olabilecek bir alanda, özel sektör tekeli kurulmasında hangi kamu yararının bulunduğu sorusu henüz yanıt bulamamıştır. Anayasa'daki girişim özgürlüğü ile tekellere karşı tüketicinin korunmasına yönelik hükümler ve ilkeler bağlamında, konunun yıllardır tartışıldığı ise bilinen bir gerçektir.

Buna ilişkin olarak:

1. Araç muayene işleminin özel sektöre devri ardından hangi kamu yararı sağlanmıştır? Hükümetin kanuni zorlamayla, egemenlik hakkı kullanarak yabancı ortaklı bir firmaya tekelci gücü vererek ve her araca muayene zorunluluğu koyarak vatandaşların cebinden haksız transfer ve büyük bir servet sağlaması Anayasaya, insan hak ve hürriyetlerine aykırı değil midir?
2. Araçların düzenli bakım hizmeti aldığı servislerin, muayene işlemleriyle de yetkilendirilmesi bu işlem için kamuya aktarılan miktar dışında ücret belirlenmemesi ve piyasanın bu şekilde rekabete uygun hale getirilmesi önerisi kamu yararı açısından değerlendirilemez mi?

52665

3. Bakanlığınız 15 dakika süren bir işlem için herhangi bir onarım, tamirat olmadan en düşüğü 400 TL. ve üzerinde ücret alınmasını doğru bulmakta mıdır? Ülkemiz koşullarında, vatandaşlarımızın gelir düzeyine, yapılan işlem ve işçilik maliyetlerine göre bu ücretlendirmelerin yüksek olduğunu düşünüyor musunuz? Bu hizmetin şirkete maliyeti nedir? Araç sahiplerine, ödediği paranın karşılığında yeterli hizmet sağlanmak mıdır?
4. Randevu sisteminin amacı sıra ve beklemlerin önüne geçmekse eğer, randevulu bir aracın üç saate varan gecikmeli muayene süreci, kapasitenin üzerinde araç davet ederek, şirketin daha fazla kâr elde etme mantığından mı kaynaklanmaktadır? Belli bir saat dilimine göre iş ve yaşamını planlanmış olan çalışan araç sahiplerinin mesai kaybı önemsiz midir? Bunun önüne geçmek için ilgili şirkete bir uyarı denetim ve yaptırım olmuş mudur?
5. Kredi kartı ile ödeme sürecinin başladığı Ocak ayından bu yana bazı randevu noktaları nakit ödeme almak için pos cihazlarında arızayı gerekçe göstermektedir. Bu sebeple birçok sürücü mağduriyet yaşamakta olup bu hususta hangi denetim ve idari yaptırımlar uygulanmaktadır?
6. 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu'nun 17. Maddesi uyarınca kredi kartı ile yapılan ödemelerden komisyon veya hizmet bedeli talep edilmemesi gerekirken her bir muayene ücreti için en az 10 TL komisyon alınmasını doğru buluyor musunuz? Yasaya aykırı olmasına rağmen kredi kartlarından nasıl komisyon almaktadırlar? TÜVTÜRK, kredi kartı ile muayene ücreti imkânı başladığı Ocak ayından bu yana kaç sürücü kaç araç kredi kartlı ödemeyle araç muayenesi gerçekleştirmiştir? Bu araç sahipleri ödemelerine ek olarak ne kadar komisyon ödemek zorunda kalmıştır? Bu firmanın kredi kartlı muayene ücreti ödemelerini büyük bir hizmet gibi sunması da ayrıca fırsatçılık değil midir?
7. Araç muayenesi için gittiğimiz TÜVTÜRK istasyonunda trafik cezası ve HGS, OGS geçiş cezası gibi borçları olup olmadığının kontrol edilmesi, bu borçlar gerekçe gösterilerek aracın muayeneden geri çevrilmesinin mantıklı bir izahı var mıdır? Devletin alacağını bir özel tekele tahsil ettirmek, borçları olan araçların muayene işlemlerini yapmamak araç muayene mantığına ve trafik güvenliği açısından bir çelişki değil midir?
8. Önergenin yanıtladığı tarih itibariyle; TÜVTÜRK'ün hizmete girdiği tarihten bu yana geçen sürede muayeneye giren araç sayısı kaçtır?
9. TÜVTÜRK'le ilgili Bakanlığınıza bugüne kadar kaç defa şikâyetle bulunulmuştur? Bu şikâyetlerin akıbeti ne olmuştur? Tespit edilen ihlaller nelerdir? Bu ihlallerle ilgili ne tür hukuki ve yasal yaptırımlar uygulanmıştır?

52665

10. TÜVTÜRK, hizmete girdiği tarihten bu yana geçen sürede hazineye ne kadar vergi ödemiştir? Bugüne kadar TÜVTÜRK'ün silinen vergi borcu bulunmakta mıdır? Varsa bu miktar ne kadardır?
11. OECD ülkelerinde araç muayene işlemleri nasıl ve ne kadar ücretle hangi sıklıklarla yapılmaktadır?